

Informatīvais ziņojums

“Par 2017.gada 20.marta Euro grupas un 2017.gada 21.marta Eiropas Savienības Ekonomisko un finanšu jautājumu padomes sanāksmēs izskatāmajiem jautājumiem”

Š.g. 20. un 21.martā Briselē notiks Euro grupas un Eiropas Savienības Ekonomisko un finanšu jautājumu padomes (ECOFIN) sanāksme.

Euro grupas laikā plānots pārrunāt aktuālākos ekonomikas un finanšu jautājumus. Plānots pārrunāt ikgadējo *ex ante* ziņošanu par emisiju plāniem, Stabilitātes un izaugsmes pakta ieviešanu euro zonas dalībvalstīs un budžeta plāna projektu rezultātus, tematiski diskutējot izaugsmes un nodarbinātības kontekstā attiecībā uz pensijām un to kritēriju salīdzināšanas aspektiem, kā arī noslēgumā vērtējot Grieķijas esošo situāciju.

ECOFIN sanāksmes laikā plānots skatīt šādus jautājumus - samazinātā pievienotās vērtības nodokļa (PVN) likme elektroniski sniegtajām publikācijām (e-publikācijas), norisinoties orientējošām debatēm; vispārējās apgrieztās jeb reversās pievienotās vērtības nodokļa (PVN) maksāšanas kārtības piemērošana, norisinoties orientējošām debatēm; dažādi – aktuālie tiesību aktu priekšlikumi, Prezidentūrai sniegtot informāciju; Eiropas semestris, notiekot viedokļu apmaiņai; G20 finanšu ministru un centrālo banku vadītāju sanāksmes rezultāti, kas notika Bādenbādenē (Vācijā) š.g. 17.-18.martā, Prezidentūrai un EK sniegtot informāciju; dažādi – Eiropas Aizsardzības fonds un Finanšu pakalpojumu normatīvo aktu ieviešanas statuss, EK sniegtot informāciju par abiem šiem jautājumiem.

Izvērstāka informācija par Euro grupas laikā plānotajām viedokļu apmaiņām par sekojošiem jautājumiem:

Ikgadējā *ex ante* ziņošana par emisiju plāniem

Atbilstoši regulas Nr. 473/2013 „Par kopīgiem noteikumiem budžeta plānu projektu uzraudzībai un novērtēšanai un pārmērīga budžeta deficīta novēršanai euro zonas dalībvalstīs” 8.punktam euro zonas dalībvalstis sniedz informāciju Eiropas Komisijai (EK) un Euro grupai par valsts vērtspapīru emisijas plāniem. Lai arī tas nav noteikts regulējumā, datus papildus iesniedz arī divas finanšu institūcijas (EFSF un ESM), kā arī *ne-euro* zonas dalībvalstis.

EK sadarbībā ar dalībvalstīm izstrādāja iesniedzamās informācijas formu un vienojās par datu iesniegšanas regularitāti, t.i. reizi gadā tiek sagatavota informācija

par finansēšanas nepieciešamības novērtējumu kārtējam gadam un reizi ceturksnī – par veiktajām un plānotajām vērtspapīru emisijām.

EK no apkopotajiem datiem secinājusi, ka *euro* zonas valstu kopējā finansēšanas nepieciešamība ir 1,4 trlj. EUR apmērā, kas būtiski neatšķiras no 2016.gada līmeņa. Vērtspapīru dzēšanas plānotas 1,2 trlj. EUR apmērā, tādējādi kopumā veidojot pozitīvu neto emisiju apjomu. Atšķirtībā no 2016.gadā realizētās aizņemšanās stratēģijas, dalībvalstis šogad plāno emitēt vairāk vidēja un ilgtermiņa vērtspapīrus. Savukārt analizējot gada aizņemšanās plānus, var secināt, ka vairums dalībvalstu lielāko daļu vērtspapīru emisiju organizē tieši 2017.gada pirmajā ceturksnī.

Latvijas nostāja Euro grupā

Latvija pieņem zināšanai pausto informāciju.

Stabilitātes un izaugsmes pakta ieviešana *euro* zonas dalībvalstīs un budžeta plāna projektu rezultāti

Sanāksmes laikā tiek plānots diskutēt par budžeta plāna projektu ieviešanu un *euro* zonas kopējo budžeta situāciju. 2016.gada 5.decembra un 2017.gada 26.janvāra *Euro* grupas paziņojumā tika ietvertas vairākas saistības, kas paredz nodrošināt atbilstību Stabilitātes un izaugsmes pakta nosacījumiem, īpaši attiecībā uz valstīm, kurām pastāv neatbilstības risks. EK norāda, ka neviena dalībvalsts nav veikusi būtiskus pasākumus attiecībā uz EK viedokli par dalībvalstu budžeta plāniem, īpaši tās, uz kurām attiecas neatbilstības risks.

EK ir publicējusi 2017.gada ziemas prognozes, kuras kopumā ir līdzīgas 2016.gada rudens prognozēm. Atbilstoši tās 2017.gada ziemas prognozēm budžeta plāna projekta novērtējums ir pasliktinājies Spānijai, Somijai un Īrijai, bet Latvijai ir uzlabojies 2016.gada novērtējums.

Attiecībā uz 2017.gadu neatbilstība Stabilitātes un izaugsmes pakta nosacījumiem ir Beļģijai, Itālijai, Lietuvai, Kiprai, Somijai, Portugālei, Slovēnijai un Īrijai. Lietuva un Spānija 2016.gada oktobrī iesniedza budžeta plāna projektus pie nemainīgas politikas, ņemot vērā, ka pēc vēlēšanām nebija apstiprināta jaunā valdība. Pēc EK novērtējuma abām valstīm bija neatbilstības risks, bet pēc atjaunoto budžeta plānu projektu iesniegšanas Spānijas budžeta plāna projekts ir kopumā atbilstošs, bet Lietuvai vēl joprojām pastāv neatbilstības risks. Somijai un Lietuvai pavasarī vērtēs atbilstību Stabilitātes un izaugsmes pakta elastībai un, ja abas valstis kvalificēsies elastības izmantošanai, tad tiks vērtētas kā kopumā atbilstošas Stabilitātes un izaugsmes pakta nosacījumiem.

Francija, Spānija, Latvija, Austrija un Malta tiek vērtētas kā kopumā atbilstošas Stabilitātes un izaugsmes pakta nosacījumiem, bet šīm valstīm ir jāveic visi nepieciešamie pasākumi, lai nodrošinātu pilnīgu atbilstību.

Savukārt Vācija, Igaunija, Luksemburga, Nīderlande un Slovākija pilnībā atbilst Stabilitātes un izaugsmes pakta nosacījumiem.

Latvijas nostāja Euro grupā

Latvija uzskata, ka ES dalībvalstīm ir jānodrošina atbilstība Stabilitātes un izaugsmes pakta nosacījumiem un progress nepieciešamo reformu īstenošanā, lai veicinātu izaugsmi.

Tematiskā diskusija par izaugsmi un nodarbinātību - pensijas un to kritēriju salīdzināšanas aspekti

Sanāksmes laikā tiek plānota tematiskā diskusija par pensijām un to kritēriju salīdzināšanas aspektiem, kā arī apstiprināt sagatavoto *Euro* grupas paziņojumu.

2016.gada jūnija *Euro* grupas sanāksmē tika apstiprināti kopīgie principi pensiju sistēmas ilgtspējas stiprināšanai, lai nodrošinātu adekvātus ienākumus gados vecākiem cilvēkiem (pensionāriem), līdz ar to, nosakot šo par svarīgu prioritāti dalībvalstīm, ieviešot attiecīgas reformas dalībvalstīs. Līdz šim ir sasniegts samērā pozitīvs progress pensiju ilgtspējas uzlabošanā, tomēr atsevišķi riski joprojām ir jāņem vērā.

Ar savstarpējās salīdzinošās analīzes (*benchmarking*) palīdzību aplūko galvenos politikas mērķus, kuri ir izvirzīti, lai palīdzētu stiprināt pensiju ilgtspēju, vienlaikus spēt apzināt iespējamās jomas, kur būtu nepieciešamas vēl kādas reformas risku mazināšanai. Savstarpējā salīdzinošā analīze notiek kā *euro* zonas valstu salīdzināšana pret tām *euro* zonas valstīm, kuras uzrāda labās prakses piemēru pensiju ilgtspējas nodrošināšanā. Analīzē tiks ņemti vērā šādi pamatrādītāji - fiskālās ilgtspējas indikatori attiecībā uz pensiju izdevumiem vidējā un ilgtermiņā. Bez tam papildus tiks ņemts vērā un salīdzināts likumā noteiktais un faktiskais pensionēšanās vecums dalībvalstīs (*legal and effective retirement age*), kā arī pensionāru skaita attiecība pret visiem iedzīvotājiem, kas vecāki par 65 gadiem (*coverage ratio*) un pensiju ieguvuma attiecība – vidējā pensija pret vidējo algu (*pension benefit ratio*).

Saskaņā ar Fiskālās ilgtspējas ziņojumu 2015 (*Fiscal Sustainability Report 2015*), kas tika publicēts 2016.gada februārī, Latvijai tiek identificēts potenciāli zems fiskālās ilgtspējas risks visās riska kategorijās (īstermiņa, vidējā termiņa un ilgtermiņa), kam pamatā ir zems vispārējās valdības budžeta deficīts un parāds, kā arī zemi ar iedzīvotāju novecošanos saistītie izdevumi ilgtermiņā. Fiskālās ilgtspējas ziņojumā iekļautais risku novērtējums balstās uz rezultātiem, kas izriet no jaunākā EK sagatavotā Novecošanās ziņojuma (*Ageing Report 2015*), kuru izstrādāja EK sadarbībā ar dalībvalstīm.

EK sākotnēji sagatavotajā materiālā “Stiprināt pensiju ilgtspēju *euro* zonā: savstarpējās salīdzinošās analīzes vingrinājums” (“*Strengthening pension sustainability in the euro area: a benchmarking exercise*”), kas kalpoja par pamatu

sākotnējai diskusijai *euro* zonas formātā Ekonomikas politikas komitejas (EPC) un Ekonomikas un finanšu jautājumu komitejas (EFC) sanāksmēs, tika norādīts uz būtiskiem Latvijas pensiju sistēmas trūkumiem un problēmām. Piemēram, attiecība starp vidējo pensiju pret vidējo algu Latvijā 2013.gadā bija 27,7 procentpunkti, un nākotnes prognoze 2060.gadam liecina, ka šis rādītājs būs vēl zemāks - 19,5 procentpunkti, kas ir zemākais rādītājs starp visām *euro* zonas valstīm. Tāpat saskaņā ar EK ziņojumu Latvija ierindojas to valstu starpā, kuras saskaras ar augstāko nabadzības riska līmeni vecāka gadagājuma cilvēku vidū, kas savukārt norāda to, ka šie cilvēki darbspējīgā vecumā bijuši nodarbināti vai nu īsu periodu, vai saņēmuši nelielus ienākumus, no kuriem veiktas sociālās apdrošināšanas iemaksas. Tas nākotnē varētu ietekmēt adekvātu pensiju nodrošinājumu un pieaugošo nabadzību pensionāru vidū.

Latvijas nostāja Euro grupā

Latvijai nav iebildumu pret sagatavoto *Euro* grupas paziņojumu.

Latvija pieņem zināšanai pausto informāciju.

Grieķija – esošā situācija

Sanāksmes laikā tiek plānots apspriest Trešās ekonomikas stabilizācijas programmas Grieķijai (turpmāk - programma) pašreizējo situāciju attiecībā uz otro pārskata misiju.

Š.g. 9.martā noslēdzās Eiropas kreditoru un Starptautiskā Valūtas fonda (SVF) tehniskā līmeņa sarunas, joprojām nepanākot vienošanos par programmas otrā pārskata noslēgšanu.

Šobrīd starp visām iesaistītajām pusēm tiek diskutēts par nosacījumu mehānismu¹, kas tiktu ieviests pēc programmas noslēguma. Tāpat joprojām norit sarunas, lai panāktu tādus nosacījumus, kas ļautu SVF piedalīties programmā.

Galvenokārt tiek uzsvērta nepieciešamība pēc turpmākām strukturālām reformām un fiskālās konsolidācijas pasākumiem, kur galvenie ietaupījumu avoti būtu iedzīvotāju ienākuma nodokļa reforma un pensiju sistēmas reforma. Vienlaikus arī tiek runāts par pasākumiem, kurus Grieķijas valdība varētu īstenot gadījumā, ja primārās bilances pārpalikums būtu virs noteiktajiem 3,5% no IKP programmas noslēgumā.

Galvenie nesaskaņotie jautājumi ir pensiju reforma, darba tirgus un enerģijas tirgus. Kritiskais brīdis Grieķijai, lai panāktu vienošanos starp visām iesaistītajām pusēm, ir maksājuma termiņš kreditoriem š.g. jūlijā aptuveni 7 miljrd. *euro* apmērā.

Galvenā SVF prasība, lai piedalītos programmā, ir Grieķijas parāda ilgtspēja (pēc SVF analīzes aplēsēm, Grieķijas parāds palielināsies līdz 275% no IKP līdz 2060. gadam). Saskaņā ar SVF nosacījumiem, fonds nevar finansēt palīdzības

¹ Kādi pasākumi jāīsteno, atkarībā no tā, vai sasniedz vai nesasniedz definēto mērķi.

programmas, ja parāds nav ilgtspējīgs, tāpēc SVF aicina meklēt risinājumus parāda ilgtspējas nodrošināšanai.

Vienlaicīgi SVF novērtē, ka Grieķijas budžeta primārās bilances mērķim būtu jābūt 1,5% no IKP 2018.gadam nevis 3,5% no IKP, kā tas ir noteikts programmā.

Programma ilgs līdz 2018.gada 20.augustam un kopumā Grieķija programmas ietvaros ir saņēmusi 31,7 mljrd. *euro* no pieejamiem 86 mljrd. *euro*.

Latvijas nostāja Euro grupā

Latvija pieņem zināšanai pausto informāciju.

Jāatzīmē, ka **līdzšinējā Latvijas nostāja²** ir, ka netiek atbalstīti nekādi parāda restrukturizēšanas risinājumi (ne parāda norakstīšana, ne iespējamā budžeta primārās bilances mērķu pārskatīšana, kas iespējams var ietekmēt Grieķijas valsts parādu un tā restrukturizācijas pasākumu apjomu), kas radītu nepieciešamību Latvijai rezervēt no valsts budžeta jaunus finanšu līdzekļus iemaksai Eiropas Stabilitātes mehānismā.

Informācija par ECOFIN sanāksmē plānotajiem jautājumiem:

Samazinātā pievienotās vērtības nodokļa (PVN) likme elektroniski sniegtajām publikācijām (e-publikācijas) – orientējošās debates

ECOFIN sanāksmes laikā plānota diskusija par Priekšlikumu Padomes direktīvai, ar ko groza direktīvu 2006/112/EK attiecībā uz pievienotās vērtības nodokļa (PVN) likmēm, ko piemēro grāmatām, laikrakstiem un periodiskiem izdevumiem. Plānota viedokļu apmaiņu par Maltas prezidentūras (turpmāk - MT PRES) priekšlikumu un sniegt vadlīnijas turpmākajam darbam – proti, vai MT PRES ierosinātā pieeja ir labs pamats turpmākajam darbam, un Padomes darba grupai netiešo nodokļu jomā (PVN) turpināt darbu ņemot vērā jau š.g. 21.marta ECOFIN diskusiju, lai kādā no nākamajiem ECOFIN panāktu politisko vienošanos.

Saskaņā ar Direktīvu 2006/112/EK elektroniski sniegtajiem pakalpojumiem, t.sk. elektroniski sniegtām publikācijām (turpmāk – e-publikācijām), jāpiemēro PVN standartlikme, kas ES kā minimālā ir noteikta 15% apmērā. Vienlaikus, dalībvalstīm ir iespēja publikācijām jebkurā fiziskā formātā noteikt samazinātu PVN likmi, kas attiecīgi ES kā minimālā ir noteikta 5% apmērā, un atsevišķām dalībvalstīm ir dota iespēja turpināt piemērot PVN likmes, kas ir zemākas nekā šobrīd esošā minimālā PVN likme 5% apmērā, tā sauktās īpaši samazinātās likmes, tostarp atbrīvojumus ar tiesībām atskaitīt iepriekšējā stadijā samaksāto PVN noteiktām drukātām publikācijām.

² Spēkā ir 2015.gada 17.augusta Ministru kabineta sēdē apstiprinātā nacionālā pozīcija Nr.1 “Par nepieciešamajiem pasākumiem, kas jāveic Grieķijai, lai stabilizētu situāciju, un nepieciešamajiem lēmumiem Grieķijas makroekonomiskās korekcijas programmas noslēgšanai”.

Direktīva 2006/112/EK pašlaik liedz dalībvalstīm piemērot e–publikācijām tādas pašas PVN likmes, kādas tās piemēro fiziskām publikācijām, tādējādi e–publikācijām ir ievērojami mazāk labvēlīgs PVN režīms salīdzinājumā ar drukātām publikācijām.

Līdz ar to Padomes darba grupas sanāksmēs tiek skatīti jautājumi par Direktīvas 2006/112/EK grozījumiem, attiecīgi nosakot, ka ierobežojums par elektroniski sniegtiem pakalpojumiem neattiecas uz e–publikācijām, precizējot uzskaitījumu, uz ko attiecināma samazinātās PVN likmes piemērošana, kā arī turpinot ierobežot samazinātās PVN likmes piemērošanu noteiktām grāmatām, laikrakstiem un periodiskiem izdevumiem, piemēram, izslēdzot īpašus formātus vai saturu. Priekšlikums ietver arī nosacījumu, ka dalībvalstīm būtu jā saglabā rīcības brīvība noteikt PVN likmes publikācijām un ierobežot samazinātu PVN likmju piemērošanas jomu.

Padomes darba grupas netiešo nodokļu jomā (PVN) š.g. 26. janvāra, 8. februāra un 8.marta sanāksmēs tika strādāts pie kompromisa teksta, kā rezultātā ir precizēti sākotnējie EK piedāvātie PVN direktīvas grozījumi:

- 1) precizēts PVN direktīvas 99. panta 3.punkts, lai būtu skaidri saprotams, ka dalībvalstis var piemērot vairāk nekā divas likmes, ja atbilstoši šim priekšlikumam tiek ieviesta samazinātā PVN likme vai atbrīvojums ar tiesībām atskaitīt iepriekšējā stadijā samaksāto PVN precēm un pakalpojumiem;
- 2) precizēts pēc būtības PVN direktīvas III pielikuma 6.punkts šādā redakcijā: “6) grāmatu, tostarp bibliotēku izsniegtu grāmatu, laikrakstu un periodisku izdevumu visa veida piegāde fiziskā formātā vai elektroniski, vai abos veidos (ietverot brošūras, bukletus un tamlīdzīgus iespaiddarbus, bilžu, zīmējamās un krāsojamās grāmatas bērniem, iespiestas notis vai nošu rokrakstus, kartes un hidrogrāfiskas vai tamlīdzīgas shēmas) izņemot publikācijas, kas pilnīgi vai galvenokārt veļtītas reklāmai, un izņemot publikācijas, kas pilnīgi vai galvenokārt sastāv no dzirdamas mūzikas vai video satura;”.

Latvijas nostāja ECOFIN padomē³

Latvija atbalsta darba turpināšanu Padomes darba grupā netiešo nodokļu jomā (PVN).

Latvija pēc būtības atbalsta priekšlikumā noteikto, ka ir vienādi jāattiecas pret fiziska un digitāla formāta publikācijām un uzskata, ka pēc būtības nebūtu maināms līdzšinējais PVN direktīvas tvērums, to attiecīgi papildinot ar norādi uz e–publikācijām.

³ Uz š.g. 20.marta MK sēdi apstiprināšanai tiks virzīta nacionālā pozīcija Nr.1 “Par Eiropas Komisijas priekšlikumu – Padomes Direktīva, ar ko groza Direktīvu 2006/112/EK attiecībā uz pievienotās vērtības nodokļa likmēm, ko piemēro grāmatām, laikrakstiem un periodiskiem izdevumiem”

Vispārējās apgrieztās jeb reversās pievienotās vērtības nodokļa (PVN) maksāšanas kārtības piemērošana – orientējošās debates

Šajā ECOFIN sanāksmē tiek plānota viedokļu apmaiņa par atvērtajiem jautājumiem, lai vienotos par vadlīnijām turpmākajam darbam un plānots aicināt Nodokļu darba grupu turpināt darbu pie šī priekšlikuma, ņemot vērā š.g. 21.marta ECOFIN diskusiju, lai panāktu politisko vienošanos kādā no nākamajiem ECOFIN.

Uz šo sanākumi MT PRES vēlas diskusiju par šādiem atvērtajiem jautājumiem:

- 1) Priekšlikuma darbības joma - MT PRES vēlas novērtēt, vai dalībvalstis varētu atbalstīt uz noteiktu laikposmu ieviešamu vispārējās PVN apgrieztās maksāšanas kārtības darbības jomu attiecināt uz visām preču piegādēm un sniegtajiem pakalpojumiem virs 10 000 *euro*, balstoties uz tās sagatavoto kompromisa tekstu.
- 2) Skaidri kritēriji atkāpes saņemšanai - MT PRES vēlētos saņemt vadlīnijas, vai ieteiktie kritēriji (proti, PVN plaisas kritērijs, karuseļveida krāpniecības apmēra kritērijs un fakta konstatācija, ka citi kontroles pasākumi nav nesuši rezultātu krāpniecības apkarošanai) varētu kalpot par pamatu vispārējās PVN apgrieztās maksāšanas kārtības piemērošanai.
- 3) Atkāpes atcelšana (Padomes un EK loma) - MT PRES vēlas noskaidrot, vai turpmākais darbs var balstīties uz piedāvāto kompromisu par īpaša piešķirtās atkāpes atcelšanas mehānisma ieviešanu.
- 4) Atkāpes ilgums uz pieciem gadiem - ir atvērts jautājums, vai delegācijas varētu atbalstīt MT PRES ierosināto kompromisu attiecībā uz atkāpes darbības laiku pieci gadi.

Priekšlikuma mērķis ir samazināt atsevišķās dalībvalstīs krāpniecību PVN jomā un novērst tās izplatību, nodrošinot, ka krāpniecība PVN jomā nepārvietojas no vienas nozares uz citu vai starp dalībvalstīm.

Piedāvātais priekšlikums paredz, ka dalībvalstis varēs ieviest vispārējo PVN apgrieztās maksāšanas kārtību, ja tiks izpildīti nosacījumi (kritēriji), kuri paredzēti direktīvas 2006/112/EK grozījumos. Lai varētu ieviest vispārējo PVN apgrieztās maksāšanas kārtību, dalībvalstij jābūt PVN plaisai, kas, izteikta procentos no kopējām PVN saistībām, vismaz par 5 procentpunktiem pārsniedz Kopienas PVN plaisas mediāno vērtību, karuseļveida krāpniecības apmēram tās kopējā PVN iztrūkumā jāpārsniedz 25% un dalībvalstij ir jākonstatē, ka citi kontroles pasākumi nav pietiekami, lai novērstu karuseļveida krāpniecību tās teritorijā.

Vispārējo PVN apgrieztās maksāšanas kārtības pasākumu paredzēts noteikt līdz 2022.gada 30.jūnijam, nosakot, ka par PVN nomaksu atbildīgā persona ir nodokļa maksātājs, kuram piegādā preces un sniedz pakalpojumus, kuru vērtība pārsniedz 10 000 *euro*.

Padomes darba grupas sanāksmēs ir skatīti jautājumi, kas saistīti ar konfidencialitātes un datu aizsardzības normu ievērošanu, dalībvalstīm apmainoties

ar informāciju par subjektiem, kas ir iesaistīti PVN izkrāpšanā, kā arī jautājums par EK un Padomes atbildības jomām lēmuma par atļaujas došanu ieviest vispārējo PVN apgrieztās maksāšanas kārtību pieņemšanā.

Latvijas nostāja ECOFIN padomē⁴

Latvija neiebilst, ja PVN direktīva paredzēs dalībvalsts tiesības uz noteiktu laikposmu ieviest vispārējo PVN apgrieztu maksāšanas kārtību preču piegādēm un sniegtajiem pakalpojumiem virs noteiktas robežvērtības.

Latvija uzskata, ka ieteiktie kompromisa kritēriji varētu kalpot par pamatu vispārējās PVN apgrieztās maksāšanas kārtības piemērošanai.

Ja tiks saņemts Padomes juridiskā dienesta novērtējums, ka piedāvātais kompromisa regulējums atbilst ES tiesībās noteiktajam, tad **Latvija neiebilst** pret MT PRES piedāvāto kompromisu, kas paredz, ka PVN direktīvā tiek ieviests īpašs piešķirtās atkāpes atcelšanas mehānisms.

Latvijai nav iebildumu, ja vispārējo PVN apgrieztās maksāšanas kārtība PVN direktīvā ievieš uz ierobežotu laika periodu, t.i., pieciem gadiem.

Latvija kopumā atbalsta EK priekšlikumu, ka nepieciešamības gadījumā ar vispārējo PVN apgrieztu maksāšanas kārtību dalībvalstis varētu uzlabot PVN iekasēšanu un efektīvāk apkarot PVN nemaksāšanu, tādējādi varētu veicināt dalībvalstu ieņēmumu pieaugumu.

Dažādi – aktuālie tiesību aktu priekšlikumi – Prezidentūras informācija

Sanāksmes laikā Prezidentūra informēs par aktuālākajiem tiesību aktu priekšlikumiem finanšu pakalpojumu jomā.

Latvijas nostāja ECOFIN padomē

Latvija pieņem zināšanai pausto informāciju.

Eiropas semestris – viedokļu apmaiņa

Sanāksmē EK iepazīstinās ar 2017.gada valstu ziņojumiem un Padziļinātajiem pārskatiem (*In-depth Reviews*). Tāpat plānota viedokļu apmaiņa par Valstu specifisko rekomendāciju (CSR) ieviešanu, īpaši koncentrējoties uz rekomendācijām attiecībā uz uzņēmējdarbības vidi.

EK arī iepazīstinās ar kopējo novērtējumu par progresu strukturālo reformu īstenošanā, makroekonomiskās nelīdzsvarotības novēršanā, kā arī padziļināto

⁴ Uz š.g. 20.marta MK sēdi apstiprināšanai tiks virzīta nacionālā pozīcija Nr.1 "Par priekšlikumu Padomes direktīvai, ar ko attiecībā uz pagaidu vispārējās apgrieztās maksāšanas sistēmas piemērošanu saistībā ar noteiktu preču un pakalpojumu piegādēm, kam pārsniegta noteikta robežvērtība, groza Direktīvu 2006/112 / EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu"

pārskatu rezultātiem. Sanāksmei ministriem diskusijai tiek piedāvāti sekojoši jautājumi:

- Kā ministri kopumā vērtē 2016.gada Valstu specifisko reformu ieviešanas progresu.
- Kādi ir šķēršļi, kas varētu izskaidrot iztrūkstošo progresu biznesa vides rekomendāciju ieviešanā. Vai finanšu ministri varētu būt vadošie jautājuma risināšanā.

EK vērtējumā kopumā kopš Eiropas semestra procesa sākuma, t.i., 2011.gada ir panākts ievērojams progress lielākajā daļā Valstu specifisko rekomendāciju izpildē, taču ir redzamas atšķirības dalībvalstu reformu īstenošanas tempu un rezultātu ziņā.

Attiecībā uz 2016.gada Valstu specifisko rekomendāciju ieviešanas progresu EK skatījumā lielākā daļa dalībvalstu ir panākušas nelielu vai ierobežotu progresu konstatēto problēmu risināšanā. Kopumā progress lielā mērā ir tāds pats kā iepriekšējā gadā.

EK vērtējumā īpaši iepriecinošs progress vērojams finanšu sektorā un darba tirgus politikā – šajā jomās daudzas dalībvalstis ir veikušas pasākumus, lai risinātu pagājušajā gadā konstatētās problēmas. Zemu procentu likmju labvēlīgā ietekmē ir panākts progress arī valstu budžetu konsolidēšanā. Uzņēmējdarbības vides uzlabošanā un ieguldījumu veicināšanā panāktais progress dažādās dalībvalstīs atšķiras, savukārt jomas, kurās panākts vismazākais progress ES dalībvalstīs kopumā ir preču un pakalpojumu tirgu atvēršana un sociālās atstumtības mazināšana.

Kopumā EK vērtējumā dalībvalstis virzās uz stratēģijas “Eiropa 2020” mērķu sasniegšanu klimata un enerģētikas jomās, savukārt attiecībā uz citu mērķu sasniegšanu būs vajadzīgs ilgstošāks darbs. Proti, lielākā daļa dalībvalstu līdz 2020. gadam sasniegs emisijas samazinājuma, atjaunojamo energoresursu un energoefektivitātes mērķi. Piemēram, 17 dalībvalstis jau ir sasniegušas mācību priekšlaicīgas pārtraukšanas samazināšanas mērķi, bet 12 dalībvalstis ir sasniegušas augstākās izglītības iegūšanas mērķi. Lai gan 75 % Eiropas nodarbinātības mērķis ir gandrīz sasniegts un stāvoklis nodarbinātības jomā turpina uzlaboties gandrīz visās dalībvalstīs, EK skatījumā dažām dalībvalstīm būs grūti sasniegt valsts nodarbinātības mērķi. Tāpat arī tā norāda, ka joprojām ir problēmas ar nabadzības novēršanas mērķa sasniegšanu, jo Eiropā vēl arvien ir liels to cilvēku skaits, kuriem draud nabadzība vai sociālā atstumtība. Tomēr šis skaitlis lielākajā daļā dalībvalstu ir samazinājies, pateicoties tam, ka darba tirgus rādītāji turpina uzlaboties. Savukārt progress 3 % pētniecības un inovāciju izdevumu mērķa sasniegšanā dalībvalstīs kopumā tiek vērtēts kā lēns.

Balstoties uz 2017.gada Agrās brīdināšanas mehānisma ziņojumā konstatēto makroekonomisko nesabalansētību, par 13 dalībvalstīm EK ir sagatavojusi Padziļinātā pārskata ziņojumu. Atzīmējams, ka Latvijā makroekonomiskā nesabalansētība nav konstatēta. Kopumā EK ziņojumā par 13 makroekonomiskās

nesabalansētības valstīm secina, ka ES dalībvalstis ir panākušas progresu makroekonomikas nesabalansētības novēršanā, tomēr joprojām ir vairāki riski. Valstu budžeti ir labākā stāvoklī, privātā sektora, valsts un ārējais parāds lēnām ir samazinājies. Līdz šim panākts nevienmērīgs progress zemas inflācijas un nelielas izaugsmes kontekstā. Iekšējā un ārējā parāda samazināšana nozīmēja būtisku aizņemto līdzekļu īpatsvara samazināšanas procesu vairākās dalībvalstīs, kas ietekmēja īstermiņa izaugsmi. Turpinās tekošā konta bilances korekcija *euro* zonā un ES. Konkurētspējas attīstība kopumā ir bijusi saskanīga ar līdzsvara atjaunošanas vajadzībām. Pateicoties finanšu sektora aizņemto līdzekļu īpatsvara samazināšanai, ir uzlabojušās kapitāla pozīcijas.

Attiecībā uz Latviju, EK ziņojumā ir secinājusi, ka kopumā Latvija ir panākusi ierobežotu progresu 2016.gada Valstu specifisko rekomendāciju ieviešanā.

Neliels progress ir panākts pētniecības iestāžu konsolidācijā, privātā sektora inovācijas stimulu stiprināšanā, nodokļu saistību izpildes uzlabošanā, profesionālās izglītības uzlabošanā, iesaistot sociālos partnerus, maksātspējas administratoru atbildības un publiskās uzraudzības palielināšanā un atbalsta sniegšanā sociālās palīdzības saņēmējiem darba meklējumos un tā saglabāšanā.

Ierobežots progress ir panākts nodokļu sloga novirzīšanā no zemu atalgotiem darba ņēmējiem, sociālās palīdzības pabalstu adekvātuma uzlabošanā, veselības aprūpes sistēmas pieejamības, kvalitātes un izmaksu efektivitātes uzlabošanā, interešu konfliktu novēršanas pasākumu stiprināšanā un vienota tiesiskā regulējuma izveidē attiecībā uz visiem publiskā sektora darbiniekiem.

Attiecībā uz progresu valsts mērķu sasniegšanā saskaņā ar "Eiropa 2020" stratēģiju Latvija 2016.gadā ir panākusi tās nodarbinātības līmeņa mērķi un gūst labus rezultātus attiecībā uz atjaunojamo enerģiju, energoefektivitāti, siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu, priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanu, augstākās izglītības ieguves palielināšanu un nabadzības samazināšanu. EK savā ziņojumā norāda, ka Latvijai vairāk pūļu jāiegulda pētniecības un inovāciju investīcijās.

Atzīmējams ir secinājums, ka 2016.gadā Latvijai specifiski adresēto rekomendāciju ietvaros nav izteikta rekomendācija attiecībā uz uzņēmējdarbības vides stiprināšanas jomu, pretstatā 13 citām dalībvalstīm, kurām šī rekomendācija ir adresēta un kuru sasniegto rezultātu tās ieviešanā EK vērtē kā bez progressa. Līdztekus jāmin, ka EK kā uzņēmējdarbības vides jomai saistošu atzīmē arī Latvijas specifisko rekomendāciju maksātspējas administratoru atbildības uzņemšanās palielināšanai un to publiskās uzraudzības pastiprināšanu, kā arī publiskā sektora kvalitātes un efektivitātes palielināšanu.

Latvijas nostāja ECOFIN padomē

Latvija kopumā pieņem zināšanai EK Ziņojumu par Latviju un tajā atspoguļoto vērtējumu, kā arī ir gatava to apspriest 2017.gada 27.martā gaidāmajās divpusējās

sarunās ar EK. Tās ziņojums par Latviju viennozīmīgi palīdzēs Latvijai pievērst lielāku uzmanību to reformu īstenošanai, kurās pēc EK domām ir sasniegts neliels un ierobežots progress.

Latvija uzskata, ka šādas visaptverošas EK analīzes apspriešana ministru līmenī neapšaubāmi veicina to, ka identificēto problēmu risināšana tiks atbilstoši iekļauta valdību dienas kārtībā. EK veiktā analīze palīdzēs ES dalībvalstīm koriģēt politikas pasākumus un turpināt nepieciešamo strukturālo reformu īstenošanu identificēto uzņēmējdarbības vides izaicinājumu pārvarēšanai.

Ņemot vērā EK vērtējumu, ka kopumā attiecībā uz 2016.gada Valstu specifisko rekomendāciju ieviešanu dalībvalstīs ir panākts neliels vai ierobežots progress un tāda pat situācija diemžēl bija arī iepriekšējā gadā, **Latvija vēlas uzsvērt**, ka strukturālo reformu īstenošana ir vitāli nepieciešama izaugsmes, nodarbinātības, kā arī ES konkurētspējas veicināšanai, tāpēc ir jāturpina uzlabot ES rekomendāciju nacionālā piederība (*ownership*) un mērķtiecīga ieviešana dalībvalstīs.

Attiecībā uz diskusiju jautājumiem:

- *Kā ministri kopumā vērtē 2016.gada Valstu specifisko reformu ieviešanas progresu.*

Kopumā piekrītam EK vērtējumam par 2016.gada ES Padomes rekomendāciju izpildi ES dalībvalstīs. Saskaņā ar to, progress strukturālo reformu īstenošanā ir palēninājies, uz ko norāda arī ne tikai EK, bet arī OECD. Tas ir pamats uztraukumam, jo lēns progress strukturālo reformu īstenošanā ir būtisks šķērslis turpmākās izaugsmes veicināšanai ES.

- *Kādi ir šķēršļi, kas varētu izskaidrot iztrūkstošo progresu biznesa vides rekomendāciju ieviešanā. Vai finanšu ministri varētu būt vadošie jautājuma risināšanā.*

Šķēršļu varētu būt ļoti daudz, piemēram, dažās ES dalībvalstīs vēl joprojām notiek atkopšanās pēc smagās ekonomikas un finanšu krīzes un tāpēc šīm ES dalībvalstīm varētu būt citas ekonomikas politikas prioritātes. Cits šķērslis varētu būt saistīts arī ar nepietiekamu politisku gribu īstenot svarīgas reformas, kas īstermiņā varētu radīt zaudējumus, bet ilgtermiņā kopumā dot pozitīvu rezultātu un veicināt izaugsmi. Finanšu ministru kompetencē kopumā biznesa vides rekomendāciju ieviešana nav saistoša, jo tas ir ES Konkurētspējas ministru padomes kompetences jautājums. Taču neskatoties uz to, finanšu ministru atbildībā ir nodokļu politika un viss, kas ar to ir saistīts. Nodokļu politikai ir būtiska ietekme uz uzņēmējdarbības vidi, tāpēc finanšu ministri varētu pievērst uzmanību reformu īstenošanai, kas veicina labvēlīgu nodokļu politikas regulējumu uzņēmējdarbības veicināšanai un jaunu darbavietu radīšanai (piemēram, mazināt nodokļu slogu darbaspēkam, kas Eiropas semestra ietvaros tiek rekomendēts vairākām ES dalībvalstīm), veicināt caurspīdīgu un skaidru nodokļu sistēmas attīstību, veicināt cīņu pret izvairīšanos no nodokļu nomaksas u.tml.

G20⁵ finanšu ministru un centrālo banku vadītāju sanāksmes rezultāti, kas notika Bādenbādenē (Vācijā) š.g. 17.-18.martā – Prezidentūras un EK informācija

Prezidentūra un EK informēs finanšu ministrus par notikušās sanāksmes rezultātiem un pārrunāto.

Latvijas nostāja ECOFIN padomē

Latvija pieņem zināšanai pausto informāciju.

Dažādi:

- **Eiropas Aizsardzības fonds – EK informācija**

Sanāksmes laikā plānots, ka EK vispārīgi informēs ministrus par Eiropas Aizsardzības fonda izveidošanas aspektiem.

2016.gada 30.novembrī EK publicēja paziņojumu un Eiropas Aizsardzības rīcības plānu: ceļā uz Eiropas Aizsardzības fonda izveidošanu. Tajā iezīmētas trīs galvenās prioritātes, kur viena no prioritātēm ir Eiropas Aizsardzības fonda izveide ar mērķi iegūt un atbalstīt investīcijas kopīgā pētniecībā un tehnoloģiju izstrādē, un iekārtu ražošanā (kopīgiem aizsardzības pētniecības projektiem).

Eiropas Aizsardzības fonda darbību tiek piedāvāts orientēt divos virzienos:

- pētniecībai (“pētniecības atzars”).
Pētniecības atzara ietvaros iecerēts attīstīt kopīgu pētniecību aizsardzības jomā, lai radītu inovatīvas aizsardzības tehnoloģijas (elektronika, meta-materiāli, robotu platformas, kriptēšanas programmatūra u.c.). EK atsauca uz jau sagatavoto Sākotnējo rīcību (*Preparatory Action*), kuru paredzēts uzsākt šajā gadā, lai testētu iespējas piešķirt un izmantot EK rīcībā esošo finansējumu aizsardzības pētniecībai 90 milj. EUR apmērā. Veiksmīgas sākotnējās rīcības gadījumā pēc 2020.gada EK plāno piedāvāt pētniecības programmu aizsardzības jomā ar aptuveni 500 milj. EUR finansējumu gadā.
- aizsardzības spēju uzlabošanai (iespējams, arī kopīgu spēju attīstīšanai ES ietvaros) (“spēju atzars”).

Spēju atzaru iecerēts izveidot kā finanšu instrumentu, ko dalībvalstis varētu izmantot tehnikas vienību, iekārtu iegādei, tādējādi samazinot savas izmaksas. Par kritērijiem dalībvalstīm vēl jāvienojas. Saskaņā ar EK aprēķiniem, Spēju atzara vajadzībām būtu nepieciešami 5 mljrd. EUR gadā.

⁵ 1999.gadā tika izveidota divdesmit valstu grupa, ko pārstāv finanšu ministri un centrālo banku vadītāji, lai apvienotu sistēmiski nozīmīgas industriāli attīstītas valstis ar mērķi pārrunāt, veikt atklātas un konstruktīvas diskusijas par galvenajiem jautājumiem pasaules ekonomikā. G20 palīdz nodrošināt izaugsmi un attīstību pasaules mērogā.

G20 valstis ir ASV, Vācija, Japāna, Francija, Lielbritānija, Kanāda, Itālija, Argentīna, Austrālija, Brazīlija, Ķīna, Indija, Indonēzija, Meksika, Krievija, Saūda Arābija, Dienvidāfrikas Republika, Dienvidkoreja, Turcija un ES Prezidējošā valsts kopā ar Eiropas Centrālo banku.

EK ir uzsākusi konsultācijas ar dalībvalstīm par Eiropas Aizsardzības rīcības plānu. Pirmā sanāksme notika š.g. 17.februārī. Attiecīgi š.g. 24.martā notiks jau otrā Eiropas Aizsardzības rīcības plāna sanāksme par Eiropas Aizsardzības fonda finanšu komponenti, vērtējot šo otro virzienu “spēju atzaru”. EK uz šo sanāksmi plāno nākt klajā ar diviem dokumentiem, no kuriem viens ir par iespējamo ES budžeta iesaisti šajā fondā.

Latvijas nostāja ECOFIN padomē

Latvija pieņem zināšanai pausto informāciju.

- **Finanšu pakalpojumu normatīvo aktu ieviešanas statuss – EK informācija**

Sanāksmes laikā plānots, ka EK uz apkopotās informācijas tabulas bāzes informēs par leģislatīvo priekšlikumu transpozīciju. Finanšu ministrija ir iesniegusi informāciju EK par Finanšu pakalpojumu normatīvo aktu ieviešanas statusu Latvijā.

Latvijas nostāja ECOFIN padomē

Latvija pieņem zināšanai pausto informāciju.

Latvijas delegācija

Delegācijas vadītāja

Euro grupas: **Dana Reizniece-Ozola**, finanšu ministre

ECOFIN laikā: **Sanita Pavļuta-Deslandes**, pastāvīgā pārstāve, ārkārtējā un pilnvarotā vēstniece ES

Delegācijas dalībnieki: **Arno Pjatkins**, finanšu ministres padomnieks

Baiba Bāne, valsts sekretāre

Līga Kļaviņa, valsts sekretāres vietniece finanšu politikas jautājumos (dalība arī *Euro* grupā)

Agnese Timofejeva, Finanšu ministrijas Fiskālās politikas departamenta direktora vietniece, Ekonomisko un finanšu lietu nodaļas LR Pastāvīgajā pārstāvniecībā ES vadītāja

Larijs Martinsons, Finanšu ministrijas nozares padomnieks LR Pastāvīgajā pārstāvniecībā ES

Anna Upena – Ekonomikas ministrijas nozares padomniece LR Pastāvīgajā pārstāvniecībā ES

Antra Trenko, Latvijas Bankas nozares padomniece LR Pastāvīgajā pārstāvniecībā ES

Finanšu ministres vietā
ministru prezidents

M.Kučinskis

2017.03.16. 14:35

3988

Sterinoviča

67083837, guna.sterinovica@fm.gov.lv